

METODIKA KATEGORIZACE PŘÍSTUPNOSTI OBJEKTŮ

Kritéria pro zařazení objektů do jednotlivých kategorií
z pohledu osob s omezenou schopností pohybu

Zpracovala Pražská organizace vozíčkářů, o. s.

Úvod

Mapování přístupnosti objektů, komunikací a dopravy a zpracování výstupů mapování je velmi složitým procesem, při kterém musí být brána v potaz řada aspektů. Vzhledem k tomu, že každý druh a míra tělesného postižení přináší rozdílné potřeby, nelze jednoznačným způsobem označovat mapované objekty za bariérové či bezbariérové. V úvahu je třeba také brát fakt, že odstranění bariéry pro jednu skupinu osob s postižením může vytvořit bariéru pro jinou skupinu (zejména u postižení tělesného a zrakového).

Aby byly informace vypovídající a využitelné a aby odstranění bariéry bylo účelné a akceptovatelné všemi zainteresovanými skupinami, do kterých patří i široká veřejnost, bylo třeba mapování a záznam jeho výstupů důsledně promyslet.

V listopadu 2011 se proto sešla skupina odborníků (23) z organizací a institucí věnujících se v České republice právě problematice architektonických bariér, jejich mapování, záznamu a distribuci získaných informací. Jejich cílem bylo ujasnit kritéria pro kategorizaci míry přístupnosti a tato nadále šířit tak, aby informace o bezbariérovosti či bariérovosti vycházely z jednotného základu ve všech krajích České republiky. **Metodika kategorizace vznikla spoluprací institucí a organizací z celé ČR za podpory Ministerstva pro místní rozvoj.**

Potřeba vzniku jednotné Metodiky kategorizace přístupnosti objektů z uživatelského hlediska vyšla i z faktu, že hodnocení bezbariérovosti podle stávající platné legislativy by většinu objektů zařadilo do skupiny nepřístupných, ačkoliv mohou být pro některé skupiny osob s omezenou schopností pohybu relativně přístupné. Vycházíme z toho, že každý vozíčkář je schopen s nejlepší znalostí vlastních možností na základě kvalitních informací rozhodnout, zda je schopen konkrétní objekt navštívit, případně jakou míru dopomoci bude třeba zajistit.

UPOZORNĚNÍ! Metodika kategorizace přístupnosti objektů je využitelná pouze při zpracování informací o míře bariérovosti objektů, nelze podle ní posuzovat plánované stavby. Pro změnu dokončených staveb a realizace staveb nových je závazná Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb a související závazné normy.

KATEGORIZACE PŘÍSTUPNOSTI OBJEKTŮ a používané symboly

K vyznačení kategorií se používají speciální ikony v semaforové barevnosti, které se liší i graficky tak, aby bylo rozdělení zřetelné.

objekt přístupný

objekt částečně přístupný

objekt nepřístupný

Piktogramy včetně kódu užívané barvy si můžete vyžádat v Pražské organizaci vozíčkářů (kontakty viz níže).

Objekt přístupný

- Přístupný je celý objekt nebo jeho větší část alespoň s jedním bezbariérovým vstupem. Návštěva je možná bez předchozí domluvy.
- Rampy (mobilní i pevné) před vstupem i uvnitř objektu mají sklon při délce do 3 metrů maximálně 12,5 %, při délce do 9 metrů maximálně 8 %. Šířka pevných ramp je minimálně 110 cm.
- Dveře a průchody jsou široké minimálně 80 cm, platí i pro vstupní (hlavní) křídlo dvoukřídlých dveří. Výška prahů je maximálně 2 cm.
- Pro překonání výškových rozdílů je k dispozici samoobslužný výtah a jeho rozměry jsou minimálně: šířka dveří 80 cm, vnitřní rozměr kabiny – šířka 100 cm x hloubka 125 cm. Objekty s plošinou nevyhodnocujeme jako objekty přístupné.
- Pokud se jedná o objekt s toaletami pro veřejnost, k dispozici je přístupná toaleta – WC I. (viz vysvětlivky níže) nebo v případě, že jsou všechny ostatní požadavky na přístupnost naplněny, alespoň částečně přístupná toaleta – WC II. (viz vysvětlivky níže).
- Povrchy a sklon komunikací v objektu a jeho bezprostředním okolí výrazněji nekomplikují pohyb na vozíku.

Další informace o jednotlivých aspektech přístupnosti objektu jsou zaznamenány pomocí doplňujícího textu.

Objekt částečně přístupný

- Přístupná je jen část objektu nebo objekt nenaplnuje některé z požadavků uvedených u objektu přístupného. Popis nesplněných požadavků je uveden v textu.
- Rampy a ližiny (mobilní i pevné) před vstupem i uvnitř objektu mají sklon při délce do 3 metrů maximálně 16,5 %, při délce do 9 metrů maximálně 12,5 %. Šířka pevných ramp je minimálně 110 cm.
- Dveře a průchody jsou široké minimálně 70 cm. Výška prahů je maximálně 7 cm.
- Výtah má rozměry minimálně: šířka dveří 70 cm, vnitřní rozměr kabiny – šířka 100 cm x hloubka 110 cm.
- Rozměry plošiny jsou minimálně: šířka dveří 70 cm, přepravní plocha – šířka 70 cm x hloubka 90 cm. Informace o nosnosti jsou uvedeny v doplňujícím textu.
- Přístupnost WC není rozhodujícím faktorem. [Vzhledem ke stávající přístupnosti prostředí v ČR by požadavek na existenci alespoň WC II. u objektů částečně přístupných znamenal přeřazení velké části objektů k objektům nepřístupným.]
- Před vstupem do objektu je maximálně jeden schod bez řešení k jeho překonání.

Další informace o jednotlivých aspektech přístupnosti objektu jsou zaznamenány pomocí doplňujícího textu.

Objekt nepřístupný

- Přístup nebo pohyb po objektu je zvlášť komplikovaný (kombinace různých důvodů).

Další informace o jednotlivých aspektech přístupnosti objektu jsou zaznamenány pomocí doplňujícího textu.

Příloha Kategorizace přístupnosti

Jedním z kritérií pro určení stupně přístupnosti objektu je přístupnost toalet. Proto je nedílnou součástí metodiky i určení kritérií pro zařazení toalet do příslušné kategorie.

Přístupná toaleta - WC I.

- Nachází se v dámských toaletách (případně v dámských i pánských) nebo je umístěna samostatně.
- Vstupní dveře kabiny i všechny přístupy k ní jsou široké minimálně 80 cm. Dveře se otevírají směrem ven z kabiny.
- Rozměry kabiny jsou minimálně: šířka 1,6 m x hloubka 1,6 m.
- Přístup k míse z boku (boční přístup k míse) je minimálně 80 cm.
- U mísy jsou madla, toaletní papír je v dosahu osoby sedící na míse.
- Pod umyvadlem je dostatečný prostor pro podjetí vozíku. Manipulační prostor v kabině není omezený dalším zařízením toalety.

V případě, že se toaleta zamyká, informace o způsobu jejího otevření uvádíme v doplňujícím textu.

Částečně přístupná toaleta - WC II.

- Nachází se v dámských toaletách (případně pánských) nebo je umístěna samostatně.
- Vstupní dveře kabiny i všechny přístupy k ní jsou široké minimálně 70 cm. Dveře se otevírají směrem ven z kabiny.
- Rozměry kabiny jsou minimálně: šířka 1,4 m x hloubka 1,4 m. Manipulační prostor musí být umístěný proti dveřím.
- Přístup k míse z boku (boční přístup k míse) je minimálně 70 cm.

Další potřebné informace (včetně upozornění na uzamykání kabiny) uvádíme v doplňujícím textu.

Nepřístupná toaleta - běžné WC

Toaleta není upravena pro použití osobami s omezenou schopností pohybu.

V případě jakýchkoliv dotazů týkajících se Metodiky kategorizace přístupnosti objektů se můžete obrátit na Ing. Marii Málkovou, koordinátorku programu Přes bariéry, nebo na Bc. Jaroslavu Frankovou, předsedkyni Pražské organizace vozíčkářů. Rádi vám také představíme Metodiku mapování přístupnosti rozdělenou dle specifik jednotlivých okruhů staveb občanského vybavení. Odborné poradenství zajišťují Ing. Marie Málková a Ing. arch. Jan Tomandl.

Další informace k jednotlivým metodikám mapování, platné legislativně a odborných publikacích naleznete na webových stránkách www.presbariery.cz.

Zpracovatel:

Benediktská 688/6, 110 00 Praha 1

e-mail: info@pov.cz, pov@pov.cz

www.pov.cz, www.presbariery.cz

Kontaktní osoby:

Ing. Marie Málková, koordinátorka programu Přes bariéry

tel. 739 071 616, malkova@pov.cz

Bc. Jaroslava Franková, předsedkyně Pražské organizace vozíčkářů, o. s.

tel. 731 469 084, frankova@pov.cz